

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Perspective luminoase

(dn) *Mlădița bătută de bruma atâtor vrăj-mășii, în viața-i de peste douesezece de ani, biserica noastră, rămâne, cu toate acestea, și chiar și pentru aceasta: pentru înfruntarea atâtor isbituri duj-mănoase, formația spirituală cea mai frumoasă și cea mai îndrituitoare la nădejdi mari, a sufletului românesc religios. Hristos Domnul, vita cea adevărată, în caria este altoită prin împărțășirea iubirii cu biserica vărhovnicului Petru și a urmașilor săi întru cărmuirea creștinătății celei curate, ne este chezușia vitalității sale și a capacității de a-și împlini până în sfârșit menirea sublimă în sânul neamului.*

Ca soră mai micută și mai sărăcuță a bisericii romane „alcătuiră cea mai cuprinzătoare și mai puternică, pe care a produs-o istoria” cum mărturisește corifeul cel mai autoritar al protestantismului modern, Harnack, e drept că nu poate păși pe arena luptelor pentru luminarea conștiințelor și câștigarea sufletelor cu mijloacele și forțele uriașe de cari dispune sora mai mare. Dar e drept și aceea că, în cadrele puterilor sale, și între împrejurările în cari i-a fost dat să-și desfășoare rolul apostolic, a făcut mult, nespus de mult, pentru neam și mântuirea sufletelor. Martora ne este istoria ei dela început și până acum.

Cătu-i pentru viitor, avem toată încrederea că va fi tot mai strălucit, prin toată întunecimea norilor ce să îngrămădesc la orizont. Mână în mână cu sora mai mare, ne vom pătrunde și noi tot mai mult de spiritul care-i dă ei viață și tărie: spiritul iubirii largi, care cuprinde în brațele sale lumea întreagă, fără să-și uite de dragostea cu carea datorează în primul rând celor mai deaproape ai săi; spiritul respectului față de știință și arte; spiritul organizării pe toate terenele; spiritul sfințeniei adevărate, ce se vedește în fapte și nu în vorbe sunătoare, — singurul spirit care viază aieveu și atrage, — biruința finală fiind astfel asigurată cauzei reprezentate de noi.

Roma, suntem siguri, va ajuta în orice vreme, toate năzuințele noastre spre bine. Intemeierea Provinciilor noastre bisericești, rolul atât de onorific în ochii întregii lumi catolice, ce s'a oferit Mitropolitului Vancea în săborul Vaticanului din 1870, bursele acordate seminaristilor români, fundația princiară a lui Benedict XV, Seminarul ce se ridică pentru fiii bisericii noastre în Cetatea eternă, milosteniile făcute cu mână largă pe seama Institutului Recunoștinții și a Orfelinatului, dănia dela Cluj, invitarea pâr. Bălan de-a cuvânta la congresul euharistic din Carthage, ș. a. știute și neștiute, ce alta doveșesc decât că Roma vrea să ne vadă „lucind prin timpii seculari?” Cum se va și întâmpla, cu ajutorul Domnului.

În credința aceasta, bine întemeiată, vrea să ne îndrească cuprinzătoarea conferință a Excelenței Sale, pâr. episcop Nicolescu: Biserica unită în cadrul Bisericii catolice universale. Conferință ținută la Cluj și tipărită la Lugoj.

Pâra pâr. Ivan

Memoriul episcopiei ortodoxe din Cluj împotriva Agru-lui — Constatările ministerului cultelor — Metode țigănești în proselitismul pravoslavnic

de prof. AUGUSTIN POPA
secretarul general al Agru-lui

Strădaniile ortodoxiei ardelenice pentru întoarcerea rătăciților de uniști la dreapta credință a părinților noștri Fotie și Kerularie, au născut o seamă de eroi, mari și mici, slava cărora de-acum nu va mai avea sfârșit. Cel dintâi, și cel mai mare între toți, a fost socotit pâr. mitropolit Nicolae dela Sibiu. Până azi. Deacum însă nu va mai fi. Cu toate regretele, trebuie să-l degradăm la rangul al doilea. Locul întâi l-a luat, cu o singură lovitură de măiestru, pâr. episcop Nicolae dela Cluj.

Erou, anume, este acela, care săvârșește acte de mare curaj. Ori, nimic din tot ce a născocit fantazia marelui stat-major ortodox până astăzi nu se poate compara, în această privință, cu isprava pâr. Ivan. Ea este de o îndrăzneală deadreptul uluitoare. Se poate asemăna cu spargerile săvârșite în amiaza mare, pe bulevardele cele mai frecventate. Le întrece chiar. Eroii acestora, adecă, se ascund, întrebunțează diferite șiretlicuri ingenioase ca să nu fie descoperiți. Descendent al neamului voinic de ciobani, pâr. Ivan refuză astfel de metode lașe: el izbește cu ciomagul, în văzul tuturor, vitrina, o face țândări și numai decât ridică, cu o inocență desarmantă, acuză împotriva proprietarului. Să lăsăm însă aprecierile. Cititorii vor judeca înșiși, după ce vor cunoaște cazul concret. Iată-l:

În 24—26 Oct. 1930 s'a ținut congresul Agru-lui la Sighet. La câteva zile gazetele au publicat o seamă de declarațiuni ciudate ale Preasfințitului Ivan, privitoare la acest congres. „Unitatea” le-a socotit invențiuni răutăcioase, atribuite episcopului din Cluj pentru a-l compromite. A rugat, în consecință, pe pâr. Ivan să dea desmințirea cuvenită. Pâr. episcop nu a făcut-o. A trimis, în schimb, dlui primministru Mironescu o scrisoare care întregește și depășește mult declarațiunile din gazete. Cu toată sgârcenia spațiului, nu putem refuza cititorilor plăcerea de-a citi, aproape în întregime, această capodoperă a curajului proselit. Iată-o:

»DOMNULE MINISTRU PREȘEDINTE. În zilele de 24—26 Oct. Asociația catolică »AGRU« a ținut un congres în Sighetul Maramureșului. După ce noi credeam că această asociație urmărește numai scopul de a propovădui morala și buna înțelegere între creștini, am trimis și noi delegați cari să ne reprezinte *) la această adunare pe preoții Miron Codrea, Nuțu și Teodor Rusu din Maramureș.

Dar cu mare regret am fost siliți să constatăm că cele întâmplate în cursul congresului sunt departe de a propovădui morala și buna înțelegere între credincioși.

Congresul n'a fost alta decât o *avanlaşe de insulte la adresa bisericii ortodoxe*, căutând să lovească cu ură și patimă în această biserică. Au rostit cuvântări de intransigență catolică *șeful judecătoriei de Ocol Iuliu Pop*, protopopul catolic Iosif Gabor, canonicul N. Brinzeu din Lugoj, deputat Ilie Lazar, care au declarat cu insulte că biserica ortodoxă este schismatică și nu are credință românească, preoții ortodocși sunt bolșevici, românii ortodocși veniți din vechiul regat în Administrație și armată sunt venetici, pușlamale, aventurieri, derbedei, lichele și sunt mai incuți decât ultimul țaran de pe stradă. — *Prefectul Iuga* însuși a luat parte declarând că sprijinește cu toată puterea *acțiunea de catolicizare*, iar *sofia Prefectului* în numele reuniunii din Sighet de care fac parte și femeile ortodoxe a *făcut jurământ* fără a avea această autorizație că reuniunea va servi scopurile asociației Agru...

Între altele s'a pretins *ca toate serbările oficiale ale Statului să se țină în bisericile gr-catolice* și s'a cerut Guvernului ca să pedepsească pe toți ceice luptă împotriva catolicismului. În acest scop s'a făcut o *moțiune adresată Papii dela Roma ca să intervină la fărurile Statului* nostru pentru îndeplinirea acestui desiderat.

Dar mai dureros este faptul, că la acest congres a fost comandată *magistratura, armata și școlile*, al căror personal este în mare parte ortodox. Mai ales armata și magistratura care este în 80 procente ortodoxă, iar *cursurile școalelor au fost suspendate și elevii ortodocși încă au fost siliți să ia parte la congres*. Și toți aceștia au fost bruscați în față de proselitismul catolic. Și pentru ținerea acestui congres *Statul a acordat o reducere de călătorie* pe C. F. R...

Rezultatul efectiv al acestui congres este că *astăzi s'a declarat ruptura definitivă între Românii ortodocși și catolici* din Maramureș și lupta între frați s'a deschis vehementă, din pricina unei acțiuni nesocotite și pătimașă a uniților. Insuși poporul dela sate a înțeles scopul de prozelitism al acestui congres și a început să reacționeze și delegații din comunele Rona de sus, Văleni, Vișeu, Poieni și Cuhea s'au prezentat la oficiul protopopesic ortodox al Sighetului declarând că vreau să treacă la biserica ortodoxă. Acești credincioși în număr de peste 2000 au ținut o întrunire în Com. Vișeu de sus în care s'a protestat împotriva înființării Episcopiei gr-catolice din Maramureș, votând următoarea Moțiune:

Protestăm, că peruinele *episcopiei ortodoxe ucisă mișelește de catolicismul distrugător de suflete și conștiință națională străin de sufletul românesc*, — să se înființeze o episcopie gr-catolică la Baia Mare, cu titlul de »Episcopia Maramureșului« ..

Biserica ortodoxă și Episcopia Clujului, de care depinde și Maramureșul, n'a urmărit politica de desbinare, nici de proselitism, ci și-a văzut de credincioșii săi ocrotindu-i și îngrijindu-se de ei. În fața atacului însă venit din partea uniților ea nu va putea sta impasibilă, ci *va fi nevoită să reacționeze* cu toate mijloacele legale ce îi stau la dispoziție.

Ne facem datoria să vă semnalăm această întrunire provocatoare a uniților, cu discursuri incendiare, revoltătoare și jicnitoare la adresa bisericii noastre. Și vă rugăm să faceți un avertisment serios și energic conducătorilor bisericii unite ca să observe cu strictete dispozițiile din *art. 2—7 a legii cultelor*, în cari se pre-

* Toate sublinierile sunt ale noastre. N. R.

cizează că sunt oprite orice jicniri sau demonstrațiuni împotriva cultelor. În special față de asociația „Agru“ să binevoiați a aplica art. 6 și art. 24 al. 5 al legii cultelor și după ce că este o organizație de politică confesională în baza art. 24 al. 5 al legii cultelor să-i retrageți autorizația de funcționare.

Altfel vom fi nevoiți să ridicăm mânușa aruncată în fața noasiră de gr.-catolici și să reacționăm cu toată energia pentru apărarea credincioșilor noștri și a credinței noastre străbune.

Așa glăsuiește scrisoarea părintelui Ivan. Acuzațiunile ce ridică, pozitive, concrete, sunt excepțional de grele. Întărite de iscălitura arhierescă, ele au alarmat, pe bună dreptate, guvernul. Un inspector general dela culte a fost însărcinat cu anchetarea cazului. Conducerea Agru-lui a dat lămuriri, a produs dovezi și, într'un memoriu, a trebuit să răspundă punct de punct la toate capetele de acuză.

Spațiul nu ne îngăduie reproducerea acestui memoriu-răspuns. Nici nu e nevoie. Din dările de seamă publicate la timpul lor, cititorii noștri cunosc mai dinainte concluziunile, singurele posibile, la cari au trebuit să ajungă cei cari caută adevărul. S'a constatat, scurt și limpede, că *nimic, dar absolut nimic, din ce afirmă pâr. Ivan, nu este adevărat*. Toate acuzațiunile ridicate de arhierul Clujului s'au dovedit pure născociri, mistificări îndrăznețe și flagrante falsificări a faptelor, lipsite fie și de aparența unei temeinici.

Luați pe rând frazele din scrisoarea Preasfințitului. — Pe „delegații“ Sf. Sale nu i-a văzut nimeni. În cursul marelui liturghii pontificale s'au observat câțiva preoți ortodocși împărțind broșuri și foi volante, cuprinzând insulte triviale la adresa bisericii noastre. Aștia să fi fost delegații Preasfințitului?

Nimeni n'a putut auzi *nici un singur cuvânt de insultă la adresa bisericii ortodoxe*, numele căreia nici n'a fost pronunțat în congres. Abia în ultima ședință a congresului s'a votat, o moțiune-protest, față de acțiunea păcătoasă de alimentare a luptelor confesionale din Maramureș și s'au vestejit metodele nelegiuite prin cari o seamă de nesocotiți, — cari nici decât nu pot fi socotiți exponenți ai ortodoxiei! — turbură pacea de care această provincie are atâta nevoie. Dacă pentru aceștia un localnic, bun cunoscător al situației, a avut vorbe mai apăsate, a făcut un bun serviciu chiar Preasfințitului Ivan, care nu credem că se poate identifica cu acțiunea lor criminală.

Vorbirea prefectului — care, ortodox ori evreu să fi fost, tot trebuia să ia parte la un congres unde sunt trei episcopi ai unei biserici naționale — a fost strict protocolară, iar declarația că va sprijini „acțiunea de catolicizare“ este pe deantregul inventată. Ca și jurământul Doamnei Iuga care, de altfel, nu-i răspunzătoare părintelui Ivan pentru declarațiile ce face. — Și mai uluitoare este afirmația despre cuvântarea de intransigență catolică a șefului judecătorei, d. Iuliu Pop, care nu știu dacă peste tot a asistat, în publicul mare, la ședințe, dar sigur e că *n'a spus nici o singură vorbă*.

Congresul ar fi fost pur și simplu ridicol dacă ar fi pretins „ca toate serbările oficiale ale Statului, să se țină în bisericile gr. catolice“ și nici nu s'a gândit să ceară sprijinul guvernului, cu atât mai puțin o intervenție a Papii dela Roma, pentru pedepsirea celorce luptă împotriva catolicismului. Acest lucru i-a trecut prin cap pâr. Ivan, probabil din motivul, că în conștiința sa este convins de păcătoșenia acțiunii desfășurate de unii din misionarii săi, pe cari statul ar avea într'adevăr datoria să-i reglementeze, în interesul binelui public.

La congres n'a fost comandată, și nici n'a luat parte nici magistratura, nici ar-

mata. Unitățile armatei, cari au trecut printre șirurile credincioșilor noștri Duminecă în 26 Oct. împiedecând, fără voie, procesiunea cea mare, n'au fost de sigur, în slujba unițiilor. *Cursurile școalelor n'au fost suspendate* nici o singură oră, și *nici un elev ortodox nu a fost silit* să ia parte la congres. C. F. R., — nu statul, — a acordat congresiștilor, pentru reînțoarcere numai, reducere de 50%, ca tuturor congresiștilor din țară și străinătate.

Așa faptele. E profund întristător că afirmațiunile unui arhieru pot veni în conflict atât de grav cu adevărul. Se poate acorda totuși o circumstanță atenuantă. A fost indus în eroare de cei cari l-au informat. E răspunzător, de sigur, de alegerea oamenilor de încredere, totuși vina directă o au aceștia: l-au mințit. Să nu se uite însă, că „Unirea“ l-a prevenit. Indată după declarațiile asemănătoare din ziare. Totuși nu mai insistăm. Fiindcă partea mai gravă, inexplicabilă, răspunderea căreia o are în întregime Preasfințitul, abia acum urmează. Din toate minunățiile înșirate mai sus, El însuși trage concluzia, că Agru a provocat ruptura definitivă între frați în Maramureș, a deschis luptele confesionale și că biata biserică ortodoxă, blândă și pașnică, este nevoită să reacționeze față de proselitismul nostru violent. Inceputul acestei reacțiuni: congresul dela Vișeu, care strigă împotriva „*catolicismului distrugător de suflete și conștiință națională, străin de sufletul românesc*“. (Cât duh de blândeță și pace!)

Iată îndrăzneală, care din capul locului nu se mai poate califica. Cum adecă, în Maramureșul unde până ieri nu a fost nici picior de ortodox, noi facem proselitism? Noi provocăm lupta confesională? Împotriva noastră înșine, ori cum? Dar nu pâr. Ivan se laudă, de atâteaori, în foaia sa oficială, cu cuceririle pe cari le fac apostolii săi în Maramureșul unit? Și nu oamenii Sfinției sale publică toate infamiile ce se pot închipui la adresa bisericii noastre în Maramureș? — Și cum este întrunirea dela Vișeu, ținută în 19 Oct., un răspuns provocat de congresul Agru-lui, ținut cu o săptămână mai târziu?

Și după toate acestea, pâr. Ivan cere guvernului să dea advertisemente conducătorilor bisericii unite și să desființeze Agru. E mai mult decât ridicol și revoltător: e nespus de trist. Ne doare sincer, că un arhieru creștin astfel înțelege apostolia ce i-s'a încredințat. Ne doare și mai mult, că ortodoxia românească, de care noi avem și voința și interesul să ne apropiem cu dragoste, se coboară atât de jos în acțiunea ei de proselitism rău înțeles. — Cu astfel de apucături, nu poate fi binecuvântarea Domnului!

Pe tăcute, călugărește. Departe de chinovia Prislopului din țara Hațegului, unde fusese, o serie de ani, stareț cutropit de grijă, departe de frații întru monahism, cari se gândesc la el cu drag dintre zidurile mănăstirii Bixadului, departe și de credincioșii săi din America, pe cari i-a păstorit cu râvnă și cu înțelepciune zece ani încheiați, pâr. Leo I. Manu și-a prăznuit, nu de mult, împlinirea alor douezeci și cinci de ani de preoție.

Serbarea s'a petrecut în cerc intim, restrâns, fără surle și fără trîmbiți, în capela Căminului catolic din Strasbourg, unde Preacuvioșia Sa s'a retras să adânciască, încodată, chestiile de rit și liturgică răsăriteană, cari l-au atras în chip deosebit în toată vremea, și cari o să-i formeze preocuparea principală și după ce va relua firul întrerupt, din motive de ordin superior, al vieții de obștie călugărească.

La praznicul din țară depărtată a unui

preot român și fiu de a sf. Vasile, ne alăturăm și noi, cu stima și dragostea care nu știe de hotare puse de țări și mări, nice nu scade de trecerea vremii, și-i dorim întemeietorului atât de folositorului periodic „Cuvântul Adevărului“ încă mulți ani de rodnică apostolie cu graiu și peana.

Mai ales că vedem că mâna Domnului este cu inițiativele îndrăznețe ale acestui ieromonah ce știe să trezească interes și dragoste pentru slujba noastră în capitala Alsaciei, după cum prin pășirea sa între noi, a știut să treziască față de tagma sf. Vasile interese și iubiri, cari nu s'au mai stâns pe lângă toate bântuile unor răstimpuri critice, ci au trăit trăiesc și vor trăi, întărindu-se și înmulțindu-se în tot mai multe suflete, spre uimirea celor ce credeau că la noi nu-i nădejde de chemări, monahale și mai cu seamă de reinvierea ordului bazilian, socotit mumifiat. Vremea va vădi tot mai mult netemeinicia acestor judecăți pripite și își va rosti cuvântul de dojană pentru toți aceia, cari, poate, în loc să fie foste stâlpii acestui ideal de viață duhovnicească, atât de potrivit firii noastre i-au fost spre pagubă și scădere, într'un fel sau altul.

Și până atunci urările noastre de binec. pâr. ieromonah jubilent!

Orfanii noștri. Ca în atâtea alte fapte ale milostivirii creștine, Blajul ține, și în îngrijirea de orfani, la cinstea de a avea primul carității.

Mărturie sunt cei douezeceteci și șase de copii ai nimănu care s'au oprit, în răstimpul dintre 1 Oct. 1918 și 31 Decembrie 1930, în zilele cele mai critice ale vieții lor, între zidurile primitoare ale Orfelinului blăjan, au trăit aci, sub purtarea de grijă a celor ce le-au slujit de părinți, din rândurile pâr. Mitropolit, și-au adunat cunoștințe și îndemânări folositoare, până când, mărișori și tărice, și-au luat sâmborul în lumea largă. Din darea de seamă a pâr. prepozit Iacob Popa, inspectorul Orfelinului, aflăm, că au ieșit dintre ei: trei învățători, patru negustori, un librar, un legător de cărți, un sculptor petrar, un monteur de cașale, o infirmieră, trei fete orientate într'ale țesătoriei, trei într'ale bucătăriei, un hornar, un brutar, opt cismari, opt fierari mecanici, patru tâmplari, patru rotari, opt croitori și un tocilar.

Se înțelege că jertfa bănească împreună cu întreținerea și creșterea acestor orfani, în vremea celor unsprezece ani și trei luni, este enormă, pentru puterile casei de adăpostire: *Unsprezece milioane de Lei*, vărsați din vistieria, destul de împovărată și de altfel, a bisericii, ori adunați din dărnicia inimilor bune ce nu s'au zăvorât la glasurile de rugă a celor plecați să cerșiască pentru odraslele plâpânde și lipsite ale altora.

Chiar și anul 1930 înregistrează suma frumoasă de 71.547 Lei danii, strânse din tot largul pământului românesc, de elevele Liceului de fete de-aici (10,215 Lei), elevele Școlii normale de fete (4957 Lei), alumnii Seminarului teologic (6555 Lei), elevii Școlii normale de băieți (4276 Lei), elevii liceului de băieți (1370 Lei), apoi din contribuțiile parohiei Buzdint (100 Lei), a băncii „Albina“ din Sibiu (10,000 Lei), a băncii „Codreana“ din Băsești (430 Lei), a d. A. Degan din Dobra (100 Lei), și din colecta d-nului Ion Cifor preș. Uniunii societăților române unite din America (34,444 Lei).

Și dacă cei dela cârma acestei așezări, în lipsa de mijloace proprii, recurg din nou la marinositatea celor îndurători, pentru ajutorarea alor șazeci și opt de orfani, câți es

mai asteaptă mila altora, în neputința de a te ajuta singuri, suntem siguri că se vor deschide, cât mai în grabă, cât mai multe mâini miluitoare, odată ce își știu asigurată printr'asta milostivirea celui Preainalt.

Pentru reliefaarea demnității ierarhice. Roma își cinstește preoții. Îndeosebi pe cei ridicați la trepte ierarhice mai înalte. Și dorește să-i vadă cinstiți la fel din partea tuturor binecredincioșilor.

Mănată de această considerație dreaptă și înțeleaptă, „contrariis quibuslibet non obstantibus”, Congregația Ceremoniilor, a dat, pe ziua de 31 Dec. 1930, în numele și cu împuternicirea Preafericitului Părinte, un Decret, prin care, odată pentru totdeauna, se fixează, pe viitor titlul de *Excelență* (Excellentia Reverendissima), în afară de Patriarhii Apuseni și Răsăriteni, cărora li-s'a dat și pân'acum, și în afară de Nunții și Internunții apostolici, se va da, pe lângă câțiva alți înalți demnitari bisericești apuseni, și Arhiepiscopilor și Episcopilor catolici, fie rezidențiali, fie titulari, din toată lumea și de toate riturile.

Măsura e cât se poate de binevenită, căci duce aminte lumii creștine datorința respectului față de autoritățile legiuite, datorința ce pot mai mult se de uitării în vremile noastre de devalorizare a tuturor valorilor.

Dar da ceace-și uită lumea nu-și uită Roma papală.

Unde suntem?

Din întunecimile urei meșteșugit ațâțate —

Știm că unii „frați” cu carte bisericească și au dragi ca sarea în ochi și nu lasă prietere treacă fără să ne deie dovada „dragostii” și ne poartă. Le cunoaștem foarte bine armele și metodele ziaristice-științifice și — de ce să spunem-o? — nici nu ne prea așteptăm să-i vedem scriind și să-i auzim vorbind altfel, până când Cel de sus nu se va milostivi să le deie duhul loialității, carea, desbrăcată de orice patimă și prejudețiu, va îndrăzni să privească adevărul în față, fără rânjete și fără să scrâșnească din dinți, calmă, gata să-l îmbrățișeze și să i-se supună. În așteptarea acelor frați, cari nu pot să întârzie mult, eram obișnuți să dăm fumul de tămâie ce i-se cuvine către unui „sfânt” de marcă fotiană, să ne vedem de lipsurile casei și să cerem Domnului răbărire ceasului când lumină mare va răsări în cârmuitorilor sufletești din strana cealaltă, singura piedecă a încheșării neamului înreg în credința nașterii sale.

Din partea poporului nicicând n'am bănuțit ceva rău. Pentru că poporul nostru, dacă nu-i fanatizat anume de agitatori criminali sau de zănațici iresponsabili, e de-o înțelepciune și e-un bun simț ce nu prea are păreche în lume.

De aceea știrea ce ne vine dela păr. Să-l în Olea din Cib, întregită cu amintiri destul de proaspete, tot din părțile acelea, ne umple sufletul de scârbă față de tăciunăreasca „apostolie” dătătoare de roade ca „bravura” banditească din noaptea de 23 Ianuarie c. când, făpuitori rămași încă în întunec, au pus dinamită la capela noastră din Poiana —, alături de care, sub același acoperiș, se odihnea, nebănuitoare, familia preotului nostru Ion Pasca, — cu gâmbul vădit de a o arunca în aer, ucizând milioanele în același timp și pe preot, nefericire de care numai mila lui Dumnezeu l-a ferit pe preot și pe soția sa, având însă durerea să-și vadă păretele casei de rugăciuni spart, toate teamurile fândări și spectrul morții neprevăzute fluturându-și aripa neagră, din deaproape, deasupra capului său!

Ne întrebăm, cu revolta omului neobișnuit cu barbaria unor asemenea procedee: unde suntem? Pe vre-un ostrov din Oceanul Pacific, sau în vre-un ungher, neexplorat încă, din Africa, ori în vre-un alt colț de lume, unde nu mai este lege, nu mai este frică de Dumnezeu și de Evanghelia, cu totul necunoscută, a Fiului său, deși noi ne socotim a fi cetățenii unui stat civilizat, cu lege și cu o religie creștină dominantă?

Lucrul ăsta trebuie să-l știm odată limpede. Nu de alta, dar pentru că tela praevisa minus nocent. Și după ce în cauza bisericii ce ni-s'a răpit tâlhărește tot în părțile acelea, fără ca cineva să ne fi făcut dreptate până azi, — sbierățele sălbătice ca să tulbure sf. slejbă, bombardarea cu pietri a coperișului și ferestrelor capelei unite din Poiana, furarea ferestrelor aceleiași capele, și alte „grațiozități” ortodoxe, tot de peacolo, nici nu le mai pomenim, — suntem siliți să pretindem cu toată energia ce și-o dă dreptul la viață, lămuriri convingătoare, dela împărțitorii dreptății și apărătorii legalității, deoarece vrem să cunoaștem lumea în care trăim, ca să ne știm adapta nouilor împrejurări.

Nimic nu poate aștepta doar dela noi să primim cu capetele plecate și cu mâinile încheștate, acum mai pe întunec, mâine în nămieza mare, cetele înarmate cu dovezi de dinamică o „dominanților”, de dincoace.

Reuniune vie. Am numit Reuniunea „Sf. Maria” a femeilor române unite din Cluj. Bine condusă, luându-și în serios menirea, pătrunsă de spiritul înfăptuirilor precise, pozitive, această organizație religioasă și-a câștigat, pe drept cuvânt, simpatiile și stima tuturor celor ce-i cunosc activitatea rodnică.

Adunarea-i generală, ținută zilele trecute, și la care a fost reprezentată Societatea ortodoxă a femeilor române, (doamnele Sofia Meț și Ștefănescu—Goangă), Crucea Roșie (dna Ana Pop) Agru (d. dr. Valer Pop) și Astru (d. O. Negrea), a evidențiat și de astădată că vechiul ei spirit de muncă și jertfă în slujba deaproapelui și a binelui a rămas același. Cuvântul de deschidere al dnei prez. Livia Boilă și raportul dlui secretar Emil D. Măcelar au aruncat o lumină vie asupra zelului ce stăpânește în sufletele celor ce formează această Reuniune.

Remarcăm din realizările anului încheiat: înzestrarea și împodobirea celor patru biserici și două capele române unite ale Clujului, ținerea conferințelor religioase în urma stăruințelor depuse de conducerea Reuniunii, ajutorarea, de sărbătorile Crăciunului, alor o sută cincizeci de familii și o sută patruzeci de copii săraci; aranjarea unei serate și a unui revelion foarte reușit, premiarea elevilor și elevelor ce se disting la studiul religiei de la școlile secundare din Cluj, precum și participarea activă la celea în legătură cu actul instalării păr. episcop Iuliu și a păr. prot. Agârbiceanu.

Ne bucurăm din inimă de asemenea semne nefindoioase ale unei intense vieți apostolice-caritative și ne-ar plăcea să se facă, pe cât se poate, și aiurea, cum se face în această Reuniune și în filialele ei din Cluj—Cordoș și Cluj—Mănăstur.

„UNIREA”

nu poate lipsi de pe biroul nici unui preot și intelectual al bisericii noastre

Știri mărunte

Capul creștinătății vorbește la Radio. — Am ajuns și minunea aceasta a vremii: să stăm la Blaj și să auzim grăind pe Papa dela Roma. Acum Joi, în 12 Februarie, după masă, la ora 5.50, Preafericitul Părinte ce-și prăznuia anul IX al Pontificatului său, așezat în fața microfonului, a vorbit *Urbi et Orbi*, dând, în latinește, binecuvântarea sa tuturor oamenilor, fără deosebire de neam, rasă și religie, după părintești cuvinte de îndemn la păstrarea păcii întru legătura iubirii împrumutate. Și cine poate spune bucuria fiilor ce-și ascultau, cu râsuțlarea oprită de emoție, Părintele sufleteș, glăsuindu-le de lângă catedra și mormântul lui Petru? Cuvântul menit lumii întregi s'a îndreptat întâiu slujitorilor bisericii: „*Lucrați, lucrați întru credință și fiți cu multă răbdare în îndeplinirea datoriei voastre, după vorba sf. Pavel. Da-ți pildă prin munca și suferințele voastre.*” — *Îndeamnă apoi lumea toată să lucreze mână în mână cu biserica, asemenea primilor creștini; asigură și pe necatolici că-i cuprinde zilnic în rugăciunile sale; povățuiește pe patroni să deie lucrătorilor plata ce li-se cuvine și pe aceștia să nu vrăjmășească pe patroni, provocând, prin dușmănia dintre săraci și bogăți, prăbușirea ordinii sociale.* — *Pătrarul de oră petrecut de o lume de ascultători în sfântă înfiorare o se rămânând, sigur, imprimat de neșters în amintirea și inima lor.*

Liturghie română unită la Paris.

Marți, în 20 Ian. c., Prințul-preot catolic Vladimir Ghica, a celebrat o stântă liturghie românească în grandioasa biserică a Sfintei Inimi de pe colina Mont-Martre din Paris, în fața unui public select. Răspunsurile le-a dat corul capelei române ortodoxe de acolo, cu îngăduința înțelegătoare a păr. Popescu, parohul acelei capele. De notat că slujba noastră a fost luată în programul stabilit pentru capitala franceză pe răstimpul octavei de rugăciuni ce se fac în vederea unirii bisericilor, octavă introdusă de Benedict XV. în 1909 și fixată între 18—25 Ian. sărbătorile catedrei sf. Petru și a întoarcerii sf. Pavel. — Fie bineprimită ruga făcută împreună de uniți și de ortodocși!

† **Ion Vidu.** Muncitorul neobosit în ogorul cântării naționale, compozitorul iscusit din părțile Bănatului, măestrul Ion Vidu a trecut și el Sâmbătă seara, în 7 Febr. c. în lumea simfonilor eterne, unde-l așteaptă Barbu Lăutaru, dascălul său Musicescu, și ceilalți tovarăși de muzică și cântare. La groapa ce-i acopere osemintele în Lugoju de care nu s'a mai despărțit de 33 de ani, îl petrec regretele tuturor acolora cari au suspinat, s'au desfătat, s'au însuflețit în picuratul domol ori în acordurile vibrante ale compozițiilor: »Pui de lei«, »Negruța«, »Coasa«, »Auzi valea cum răsună«, »Lugojana« și celelalte, peste 160, pe lângă câteva liturghii. — În veci pomenirea lui!

Locale. Dumineca ce vine, a lăsatului de brânză, va predica în catedrală păr. Ioan Moldovan, prof. de religie la liceul de băeți.

— În vederea unor planuri de viitor nu tocmai depărtate, Primăria a început străpunerea târgului de Foia din piața Inochențiu Micu în altă parte a orașului. După înoririle isbutite de până acum, avem toată încrederea că va reuși și aceasta, cu tot ansamblul de refaceri în legătură cu ea. Stăruința în bine biruiește toate barierele.

Pe teren subminat. Reichspost din Viena se ocupă cu primejdia bolșevică și ajunge la încheierea că urgia unui cataclism mondial nu-i o fantomă ireală. Numărul acestor fanatici ai distrugerii actualei ordini sociale, în întreaga Europa, face 7,475.000. Din acest total 1.300.000

se vin Rusiei, 1.100.000 Franței, 3.300.000 Germaniei, 110.000 Cehoslovaciei, 60.000 Jugoslaviei, 25.000 Italiei, 25.000 Ungariei, 17.000 Poloniei, 8.000 Austriei. Să nu se uite, că în aceste numere sunt cuprinși numai comuniștii organizați în toată legea, în țările unde mișcarea li-e nițel mai la largul ei. Nu-i poate scăpa însă din vedere nici unui cap cugetător împrejurarea că e cu mult mai mare, pretutindenea, numărul acelor cari, deși acum n'au curajul unei sfidări fățișe a ordinii burgheze, dar cari la o eventuală latunecare și clătinare a temeliiilor sociale actuale și'ar ridica, numai decât, capul și ar intra în rândurile dintâi ale tăciunarilor și sanghinariilor roșii.

DEJUNUL ȘI CEAUL DE DUPĂ MASĂ, fără Ovomaltine, nu poate fi complet.

Concurs. Preaven Ordin. arhip. publică, cu termenul de 28 Febr. c. concurs la parohiile: *Barboși* (distr. Pogăceleii), *Furiul de câmpie* (distr. Cătina) și *Noul* (distr. Tichindeal).

Scritorul Vasile Pop, — orb. Fără să înțărăm acum în aprecierea scrisului celui greu atins de mâna sorții, semnalăm, cu creștinească compătimire, năpasta ce s'a abatut asupra capului său. Năpasta cu atât mai grea, cu cât cel cuprins de noaptea ce nu mai lasă nădejdea luminei zilei de mâine, e sărac și împovărat de o familie numeroasă, căreia nu i-a putut agonisi nici pân'aci mai mult decât strictul necesar traiului de azi pe mâine, din munca istovitoare a gazetăriei mărunte, făcute după războiu. Comitetul, compus din scriitori și oameni politici, în frunte cu domnii Goga, Gala Galaction și L. Rebreanu, în vederea adunării unui fond pentru ajutorarea scriitorului, atât de greu încercat, credem că va trezi, prin apelul său, în inimile tuturor celor cu ceva dare de mână, sentimentul umanitar al jertfei aduse bucuroș, întru alinarea mizeriei neașteptate, neprevăzute și cu neputință de atins fără dărnicia milosteniei.

CURĂȚIȚI-VĂ BINE INTESȚINELE cel puțin odată pe săptămână. Dacă luați seara 2-3 dragéouri purgativ Artin, dimineața aveți un scaun normal și ușor.

Date dureroase. Parlamentul german și-a făcut o statistică, cât se poate de exactă, cu privire la stările religioase din Germania. Pentru cine știe ceti printre cifre, indicațiile acestei statistici sunt peste măsură de îngrijorătoare din punct de vedere creștin. Socotită adecă după confesiune, populația republicii dă 64.10% evanghelici, 34.4% catolici, 0.9% evrei și 2.60% aconfesionali. Față cu blocurile confesionale, parlamentarii aleși de masse să le reprezinte vederile și interesele economice-morale, se prezintă așa: deputați evanghelici 360%, catolici 230%, evrei 1%, aconfesionali 400%. Numere: deputați evanghelici sunt 219, catolici 143, evrei 2. Ceilalți, așadar, sunt aconfesionali. Acum, dacă luăm în socotință că pur catolice e partidul Centrului, (68 deputați) partidul Popului din Bavaria (19 deputați) și partidul Tărănesc german (6 deputați), la cari se mai pot adăuga deputații socialiștilor creștini (27 catolici și 75 evanghelici), urmează că numărul mare al parlamentarilor aconfesionali îl dau socialdemocrații (143 de inși) și comuniștii (77 de inși). Nu-i greu de prevăzut spiritul în care vor făuri aceștia legile menite să ferească țara și norodul, dela a cărui mentalitate și scopuri urmărite atârână, totuși, atât de mult pacea și binele continentului întreg.

CA SĂ NU VĂ IMBOLNĂVIȚI DE INFUENȚĂ, luați pastile Anacot. Prețul unei fiole Lei 37.

Telefonul „Unirii“

T. Paris. Mulțumim pentru cele trimise. Le vom utiliza cât ce ne va fi cu putință. Și, de sine înțeles, că atari informații ne sunt binevenite totdeauna. Mai ales fiind vorba de chestii ce ne interesează de aproape. Și apoi dacă-i vorba de legăturile mai strânse cu apusul catolic, din acelea numai câștiga putem.

Dr. S. Poiana Mărului. După cât știm d. Gh., cel cu articolul: »Care-i biserica cea dreaptă?» din »Vestitorul Satelor» e un inimos și foarte de treabă mirean ortodox. Cu instrucția religioasă de care va fi avut parte nu ne mirăm că poate risca afirmația că »toate bisericile creștine sunt de o potrivă de drepte și sfinte», nefiind între ele, după D-sa, nici o deosebire de fundament, ci numai una de față sau de haină, amăsurat lămuririi: »Ce deosebire ar fi între o oglindă mare și altele mai mitite și de diferite forme în care am tăia-o pe această, aceeași deosebire e și între diferitele biserici creștine. Sau ce deosebire ar fi între apa, dintr'un vas mare pe care am împărți-o prin mai multe pahare de diferite mărimi, forme și culori aceeași deosebire e și între diferitele confesiuni (biserici) creștine». Ne mirăm însă că o atare erezie, sub care se ascunde indiferentismul cel mai cras, a putut vedea lumina tiparului într'o foaie, în comitetul de redacție al căreia figurează și preoți ortodocși, și o încreștăm aici ca un document al vremii. Pupăciunile frățești cu anglicanii și mai nou și cu calvinii, arată, de altminteri, că preoții dela numita foaie sunt în nota zilei, cu acea deosebire că Sfinții lor ne primesc și pe noi în legătura dragostii celor ce fac, din punctul de vedere al credinței lor creștine, un pământ și o apă, pe când alții, ca alde pâr. arhim. Scriban și »frații» de dincoace, pe toată lumea ar strânge-o la pieptul lor părintesc-frățesc, minus »uniații» — igne et patibulo digni.

Oficiul parohial. Haranglab. Am primit 300 Lei, abonament pe 1931. Mulțumim pentru suprasolvire.

S. Timișoara. Am primit abonamentul pe o jumătate de an. Mulțumim pentru urările de bine.

S. B. Șoncuiș Prin »U. P.» am primit 100 Lei în contul abonamentului.

P. Buză. Am primit abonamentul pe anul curent. Adresa am schimbat-o.

P. Rodna. Am primit abonamentul. Adresa am schimbat-o.

D. Gherla. Confirmăm primirea abonamentului pe 1931.

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 2-7

No. 9-1931

Publicațiune de licitație

Se publică licitație pentru zidirea bisericii noul din comuna Lemniu jud. Someș, pe ziua de 22 Februarie 1931, Licitația se va ține la oficiul parohial, ora 1 d. m. Amatorii sunt invitați să-și înainteze oferte închise, întocmite conform prevederilor legii contabilității publice art. 27-85, și a condițiilor

A APĂRUT

„Teologia pastorală“

de canonicu. *Dr. Nicolae Brînzeu*, Vol. I **Păstorul și Turma** (Hodegetica). Cu o prefață de I. P. S. Valeriu Traian Frențiu, arhiepiscop de Oradea.

Prețul: broșat Lei 350, legat Lei 380.

Până nu intră în comerț, se poate avea la autor cu prețul de: Lei 280 broșat și 310 legat. Grăbiți cu comanda. Adresa: **Dr. Nicolae Brînzeu, canonic Lugoj j. Severin.**

5-25

speciale de licitație, până la ora 12 a. m. zilei fixate.

In oferte se va arăta rabatul % asupra sumei din diviz, ce este cifrată la 851.000 L.

Oferte întârziate sau date prin telegramă cât și acele cari vor cuprinde alte condițiuni nu se vor lua în considerare.

Garanția provizorie de 4% se va depune la cassiera parohiei și recipisa primită se anexează la ofertă. Aceasta garanție la încheierea contractului se va întregi la 10% din valoarea ofertei.

Proiectul de lucrări și devizul se vede zilnic la oficiul parohial.

Ofertele prezentate obligă ofertantul numai decât, iar biserica, numai după aprobarea Prea Veneratului Ordinariat.

Biserica nu va restitui nici un fel de cheltuieli și cheltuieli pe care le-ar avea ofertanții cu deplasarea la licitație.

Lemniu la 26 Ianuarie 1931.

Ilieș Alexă
Prim Curator

Ștefan Botha
paroh. gr.-cat

Fondul școlii gr. catolice — TEIUȘ

Concurs la stipendii

Cu termenul dn 20 Februarie 1931 se publică concurs la stipendii din »Fondul școlii greco-catolice de băieți și stipendii de Teiuș». Mărimea stipendiilor se va stabili în raport cu numărul concurenților.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt descendenții după tată din celea 26 familii grătărăști — înșirate în statutele Fondului școlii, cari urmează ca elevi ordinari vre-o școală medie, civilă, gimnaziu, liceu, reală, comerț profesională, normală, academie ori universitate. Cererile vor fi prevăzute cu următoarele documente:

1) Certificat de botez, din care să se vadă că suplicantele este născut legiuit și de biserică gr. catolică.

2) Certificat, original, ori copie legalizată de pe anul școlar 1929-30.

3) Adeverință dela școala ce frecventeză în anul școlar 1930-1931, arătând că este elev (elev) ordinar, fără să fie repetent.

4) Schița genealogică, din care să se vadă descendența din celea 26 familii grătărăști.

Cererile întrate după 20 Februarie 1931 nu se vor lua în considerare.

Teiuș la 18 Ianuarie 1931.

Petru Grula
paroh-preș.

Iacob Rațiu I. Iacob
curator

RECLAMA

este sufletul comerțului

La îmbăierea copilului să întrebuințați săpunul HOFER